

Z6. GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ

NAZWA INWESTORA: **Miasto i Gmina Olsztyn z siedzibą Plac Piłsudskiego 10,
42-256 Olsztyn**

INWESTYCJA: **ZAZIELENIANIE RYNKU MIEJSKIEGO W OLSZTYNIE**

WYKONAWCA:

RS ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU DOROTA RUDAWA
ul. Przysięcze 39
05-510 Konstancin-Jeziorna
tel.: + 48 22 717 23 79

OPRACOWANIE:

mgr inż. arch. kraj. Anna Wiechetek
mgr inż. arch. kraj. Elżbieta Rożek
mgr. inż. arch. kraj. Karolina Mosieniak

WARSZAWA, grudzień 2024

SPIS TREŚCI

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
3. ZAGOSPODAROWANIE DOCELOWE TERENU.....	3
4. GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ	4
4.1 OPIS GOSPODAROWANIA ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ.....	4
4.2 ZABEZPIECZANIE DRZEW W STREFIE ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI	4
4.3 UWAGI I WYMAGANIA DODATKOWE.....	7
4.4 OBJAŚNIENIA TABEL	8
4.5 GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ – ZESTAWIENIE TABELARYCZNE	9
4.6 GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ - RZUTY	10

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania jest wskazanie egzemplarzy drzew i krzewów, które w związku z planowaną realizacją inwestycji polegającej na zmianie zagospodarowania rynku w Olsztynie należy przeznaczyć do adaptacji bądź usunięcia.

Teren objęty gospodarowaniem zielenią istniejącą znajduje się w centrum Olsztyna. Zakres opracowania obejmuje teren Rynku Miejskiego między ul. Kuhna na zachodzie, rondem na północy, ul. Karlińskiego na wschodzie oraz elewacjami budynków na południu na dz. ew. nr 1988/6 oraz częściowo na dz. ew. nr 1988/4 z obrębu 240412_4.0005. Graficznie obszar opracowania został przedstawiony na rzucie pn. Gospodarowanie zielenią istniejącą – plan.

Inwentaryzację wykonano w grudniu 2024r.

2. OPIS TERENU OPRACOWANIA

Teren objęty opracowaniem obejmuje teren rynku miejskiego w Olsztynie. Jest to teren prawie w całości zajęty przez nawierzchnie utwardzone z fragmentami obszarami zieleni ozdobnej. Wzdłuż północnej i zachodniej granicy rynku obecne są szpalery drzew posadzone na niewielkich obszarach trawników. Po drugiej stronie ul. Karlińskiego w stosunku do obszaru opracowania również znajdują się nieliczne drzewa.

Drzewostan istniejący tworzą niewysokie nasadzenia drzew, z gatunku robinia akacjowa odm. 'Umbracullifera' oraz wiśnia osobliwa odm 'Umbracullifera'.

3. ZAGOSPODAROWANIE DOCELOWE TERENU

Zamierzenie inwestycyjne przewiduje nową aranżację zagospodarowania rynku poprzez zwiększenie udziału zieleni, w tym drzew, krzewów i bylin. Zieleni towarzyszyć będą miejsca sprzyjające wypoczynkowi.

4. GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ

4.1 OPIS GOSPODAROWANIA ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ

Wśród istniejącej zieleni, większość drzew została przeznaczona do usunięcia, natomiast cztery egzemplarze zostaną przesadzone. Do adaptacji przewiduje się drzewa poza obszarem opracowania, oznaczone w inwentaryzacji numerami 1 i 2, które podczas prac budowlanych powinny zostać odpowiednio zabezpieczone.

4.2 ZABEZPIECZANIE DRZEW W STREFIE ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI

Aby prace związane z realizacją zamierzenia nie wpływały negatywnie na stan zdrowotny drzew adaptowanych, należy podjąć działania mające na uwadze ochronę wszystkich części drzewa.

Korzenie

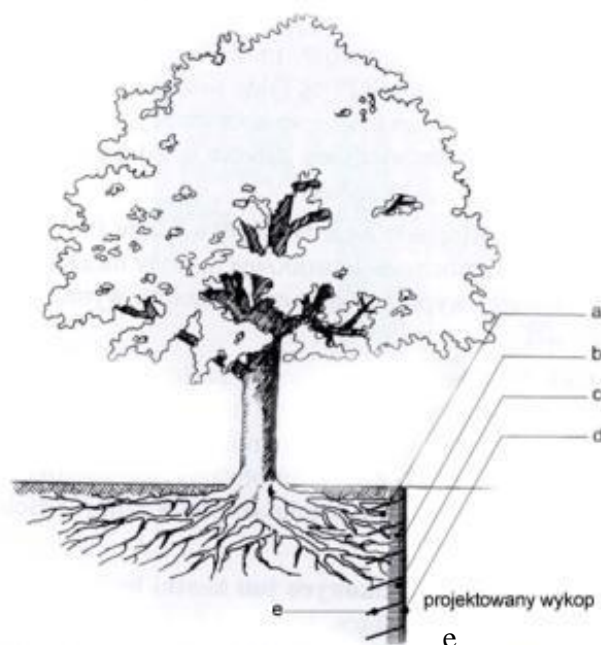
Nie można dopuścić do zagęszczenia gleby w obrębie strefy korzeniowej drzew, w tym celu należy dążyć do zminimalizowania możliwości poruszania się pojazdów budowlanych w obrębie strefy wyznaczonej przez obrys korony.

Nie dopuścić do składowania materiałów budowlanych mogących zmienić chemizm gleby (cement, cegły itd.) w obrębie strefy korzeniowej.

- Ekran korzeniowy:

W przypadku gdy zakres prac ziemnych wkracza w strefę korzeniową drzew (rzut korony +1m z każdej strony) należy wykonać ekrany korzeniowe w strefach systemów korzeniowych. W tym celu:

- wykonać wykop o wartości równej głębokości wykupu / korytowania pod warstwy drogowe projektowanej nawierzchni po cięciu poziomego zasięgu systemu korzeniowego;
- korzenie odcinać pod kątem prostym tak, aby uzyskać możliwie najmniejsze powierzchniowo rany.
- rany powinny cechować się dużą gładkością powierzchni
- rany zabezpieczyć preparatem impregnującym;
- zabezpieczone preparatem impregnującym rany należy obłożyć jutą, także nasączoną preparatem impregnującym;
- wykonać ściankę szczelną lub oszalowanie z desek w odległości około 0,5m (docelowa odległość uzależniona od sytuacji w terenie) od krawędzi wykonanego wykupu. Ścianka powinna być wyłożona folią o grubości co najmniej 0,7mm z uwagi na konieczność zabezpieczenia fundamentów przed uszkodzeniem przez korzenie (jeżeli dotyczy);
- wykop wypełnić żyzną ziemią lub specjalistyczną mieszanką, co stymulować będzie wykształcenie nowych korzeni;
- zalecane jest inokulowanie grzybem z rodzaju *Trichoderma*;
- nie wolno dopuścić do przesuszenia warstwy ziemi wypełniającej wykop ani obszaru zajmowanego przez system korzeniowy. Należy systematycznie wykonywać zabieg podlewania zgodnie z aktualnymi potrzebami rośliny.

RYS.2.– przykładowy sposób wykonania ekranu korzeniowego.

- a. – bryła korzeniowa drzewa z przyciętymi korzeniami
- b. - warstwa ziemi urodzajnej
- c. – folia
- d. – szalunek wykonany z desek
- e. - kotwy utrzymujące ekran

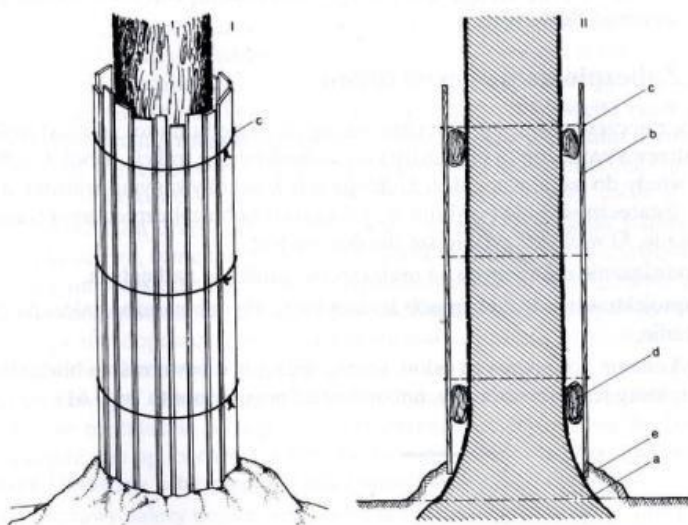
(rys. na podstawie Chachulski Z., Chirurgia i pielęgnacja drzew, Józefów-Michalin 2000, Legraf)

- Zabezpieczenie korzeni drzew adaptowanych bez ekranu
  - należy wykonać wykop otwarty, z zachowaniem możliwie dużej ilości korzeni (szczególnie strukturalnych o śr. >2cm).
  - zachowane korzenie zabezpieczyć wilgotną jutą. Prace wykonywać ręcznie i możliwe szybko, tak aby nie dopuścić do przeschnięcia korzeni.
  - wszystkie prace wykonywać wyłącznie ręcznie w zasięgu rzutu korony.
  - ze względu na znaczną bliskość sieci w stosunku do korzeni drzewa zaleca się owinięcie instalacji podziemnej folią przeciwwkorzeniową.
  - przycięte korzenie powinny mieć jak najmniejszą płaszczyznę cięcia
  - korzenie odcinać pod kątem prostym tak, aby uzyskać możliwie najmniejsze powierzchniowo rany. Rany powinny cechować się dużą gładkością powierzchni.
  - nie przemieszać warstw profilu glebowego zasypując wykop
  - wykop wypełnić żyzną ziemią lub specjalistyczną mieszanką, co stymulować będzie wykształcenie nowych korzeni.
  - górną warstwę ziemi wypełniającą wykop wraz z obszarem do pnia należy przykryć korowiną w celu ograniczenia utraty wody oraz przeciwdziałania możliwości zranienia systemu korzeniowego. Zabieg zaleca się wykonać na całej powierzchni pod koroną drzewa.
  - nie wolno dopuścić do przesuszenia wyżej opisanej warstwy, ziemi wypełniającej wykop ani obszaru zajmowanego przez system korzeniowy. Należy systematycznie wykonywać zabieg podlewania zgodnie z aktualnymi potrzebami rośliny.
  - nie dopuścić do składowania materiałów budowlanych mogących zmienić chemizm gleby (cement, cegły itd.) w obrębie strefy korzeniowej

Pień

Należy oszalać szczelnie pnie drzew za pomocą desek o dł. min. 150 cm (najkorzystniej jest, gdy osłona sięga do wysokości pierwszych gałęzi, czyli ok. 2m). Deski te powinny być zdystansowane od pnia za pomocą np. elastycznych rur drenarskich. Przy szalowaniu pni należy zwrócić uwagę, aby:

- deski szczelnie przylegały na całej powierzchni pnia.
- dolna część deski miała oparcie w podłożu. Deska nie powinna opierać się na nabiegach korzeniowych
- opaski mocujące szalowanie do pnia należy stosować w odległości co 40-60 cm od siebie, a więc minimum 3 na pniu.

Rys. 3 – Sposób oszalowania pni drzew (rys. Chachulski Z., *Chirurgia i pielęgnacja drzew*, Józefów-Michalin 2000, Legraf)

I – widok z boku po oszalowaniu pnia

II – przekrój

- a. poziom gruntu
- b. oszalowanie z desek
- c. drut lub opaska stalowa mocująca deski do pnia
- d. wypełnienie przestrzeni między pniem a deskami juta, warkoczem ze słomy lub starą oponą
- e. dodatkowa ziemia

Korona

- odpowiednio zredukować koronę, zwłaszcza od strony wykopu
- należy wykluczyć, za pomocą odpowiedniego zaprojektowania komunikacji w czasie budowy, możliwość operowania w zasięgu koron sprzętu budowlanego mogącego doprowadzić do uszkodzenia korony.

Uwagi dodatkowe

Po przeprowadzeniu prac, jeśli to konieczne, należy przeprowadzić cięcia pielęgnacyjne i korygujące, z usunięciem uszkodzonych gałęzi i konarów. Koronę drzewa zredukować od strony wykopu proporcjonalnie do stopnia uszkodzenia systemu korzeniowego. W przypadku gdy korona po zabiegach cechować się będzie dużą asymetrycznością – koronę odciążyć od strony przeciwnej w stosunku do wykopu.

Wszystkie prace przeprowadzać zgodnie z zasadami sztuki ogrodniczej i budowlanej, w tym szczególnie:

w zbliżeniu do adaptowanych drzew i krzewów prace należy prowadzić ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności, pod żadnym pozorem nie dopuszcza się do poruszania się i postoju samochodów i pojazdów ciężkiego sprzętu w bezpośrednim otoczeniu drzew, w strefie korzeniowej drzew zabrania się składowania materiałów budowlanych, ziemi z wykopów, podnoszenia lub obniżenia poziomu gruntu, zagęszczenia gleby.

Podczas realizowania wszelkich prac budowlanych należy mieć na uwadze maksymalną ochronę drzewostanu istniejącego.

Należy w jak najmniejszym stopniu ingerować w systemy korzeniowe i korony drzew. Dopuszcza się usunięcie jedynie tych części koron drzew, które bezpośrednio kolidują z projektowanymi budynkami lub innymi elementami zagospodarowania. Nie dopuszcza się usuwania jakichkolwiek części koron drzew na potrzebę prowadzenia prac tymczasowych, wprowadzania sprzętu itp.

Podczas wykonywania wszelkich prac związanych z projektowaną infrastrukturą techniczną należy w maksymalnym stopniu chronić drzewostan istniejący. Instalacje w zasięgu strefy korzeniowej drzew (min. Rzutu korony drzew) należy wykonywać metodą przewiertu (metoda bezwibracyjna); wykopy startowe lokalizować poza zakresem koron drzew.

W przypadku braku możliwości wykonania instalacji metodą przewiertu, za pozwoleniem Inspektora Nadzoru ds. zieleni, dopuszcza się zastosowanie wykopów otwartych z zachowaniem możliwie dużej ilości korzeni (szczególnie strukturalnych o śr. >2cm). Zachowane korzenie niezwłocznie zabezpieczyć wilgotną jutą a następnie zastosować ekrany korzeniowe. Prace wykonywać ręcznie i możliwie szybko, tak by nie dopuścić do przeschnięcia korzeni.

4.3 UWAGI I WYMAGANIA DODATKOWE

1. Inwestycja będzie pod stałym, powołanym przez Inwestora, nadzorem specjalisty – dendrologa posiadającego uprawnienia inspektora ds. zieleni SITO.
2. W fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia zapewniona zostanie kompleksowa pielęgnacja drzew przeznaczonych do zachowania oraz regularne monitorowanie ich kondycji przez doświadczonego specjalistę z zakresu zieleni.
3. Szczegóły realizacji tych zaleceń będą możliwe do opracowania na etapie projektu budowlanego i wykonawczego.
4. Do adaptacji przeznaczono w maksymalnym stopniu istniejącą zieleń niską. Do usunięcia wskazano jedynie fragmenty nasadzeń/nasadzenia, które kolidują z projektowanym układem komunikacyjnym/zagospodarowaniem.

4.4 OBJAŚNIENIA TABEL

Objaśnienia do tabeli pn. GOSPODAROWANIE ZIELENIĄ ISTNIEJĄCĄ

Kolumna 1 - L.P. – numer inwentaryzacyjny drzewa

Kolumna 2 – Nazwa polska - oznacza nazwę zwyczajową (J. Dolatowski, W. Seneta, 1997 Dendrologia, PWN)

Kolumna 3 – Nazwa łacińska - oznacza łacińską nazwę botaniczną (J. Dolatowski, W. Seneta, 1997 Dendrologia, PWN)

Kolumna 4 – Obwód pnia/ 130cm - obwód podany w cm, mierzony na wysokości 130 cm od nasady pnia z dokładnością do 1 cm

Kolumna 5 – Obwód pnia/ 5cm - obwód podany w cm, mierzony na wysokości 5 cm od nasady pnia z dokładnością do 1 cm

Kolumna 6 - Średnica korony – odległość pomiędzy końcami dwóch najdłuższych konarów leżących po przeciwległych stronach pnia, podana w metrach z dokładnością do 0,5m.

Odległość ta pokazuje szerokość korony w jej największym punkcie, nie odzwierciedla kształtu korony. Podana nie oznacza iż korona ma kształt regularnego koła i jest we wszystkich miejscach jednakowo rozłożysta.

Kolumna 7 - Wysokość – orientacyjna wysokość drzewa mierzona w metrach od nasady pnia do wierzchołka. Jest to pomiar szacunkowy – w przypadku wysokiego drzewostanu z odchyłką do 2-3 m.

Kolumna 7 - Stan zdrowotny – określenie stanu zdrowotnego w skali:

stan bardzo dobry – oznacza drzewo o prawidłowo wykształconej koronie i pniu, pozbawione ubytków mechanicznych i oznak chorób lub żerowania szkodników i dużej wartości estetycznej

stan dobry – oznacza drzewo o koronie zniekształconej w niewielkim stopniu, np. jednostronnej, niewielkich uszkodzeniach polegających na wyłamaniu drobnych gałęzi, itp.

stan średni – oznacza drzewo o zniekształconej koronie np. z powodu zacienienia, z wyraźnie widocznymi uszkodzeniami mechanicznymi jednak ich ilość i rozległość nie zaburza w znacznym stopniu dalszego rozwoju drzewa. Stan może ulec pogorszeniu z czasem, np. zamieranie i wyłamywanie grubych konarów,

stan zły – oznacza drzewa zamierające, całkowicie złamane lub uszkodzone w stopniu uniemożliwiającym dalszy rozwój drzewa i powodującym jego stopniowe zamieranie, drzewa silnie zaatakowane przez szkodniki lub choroby grzybowe itp.

egz. martwy – oznacza drzewo martwe w całości

Kolumna 9 – Opis

Zawiera szczegółową charakterystykę oraz istotne informacje nt. pokroju, uszkodzeń, stanu zdrowotnego, statyki

Kolumna 10 - Przeznaczenie- sposób zagospodarowania drzewa wynikający z jego stanu fitosanitarnego lub nowego zagospodarowania terenu

4.5   GOSPODAROWANIE ZIELENIA ISTNIEJĄCĄ – ZESTAWIENIE TABELARYCZNE

Spis tabel:

- GOSPODAROWANIE ZIELENIA ISTNIEJĄCĄ

4.6   GOSPODAROWANIE ZIELENIA ISTNIEJĄCĄ - RZUTY

Spis rysunków:

- GOSPODAROWANIE ZIELENIA ISTNIEJĄCĄ - PLAN - SKALA 1:250